

2023-04-05

Socialstyrelsen
Avdelningen för kunskapsstyrning för hälso- och
sjukvård
Nationella riktlinjer och screening
106 30 Stockholm
screening.brostdancer@socialstyrelsen.se

Remissyttrande Screening för bröstcancer – Socialstyrelsens rekommendationer

Pensionärernas riksorganisation (PRO) har tagit del av Socialstyrelsens öppna remiss med anledning av Socialstyrelsens förslag att behålla befintliga rekommendationer för bröstcancerscreening efter genomförd översyn. I Socialstyrelsens nya förslag till regelverk förtydligas att regionerna inte bör erbjuda screening till kvinnor över 74 år. PRO invänder starkt mot rekommendationen och vill helt slopa den övre åldersgränsen.

Enligt Socialstyrelsen skulle kostnaden för screening för samtliga kvinnor över 74 år inte vara medicinskt motiverad, eftersom det saknas evidens. Här vill PRO lyfta fram behovet av att bedriva mer forskning på äldre kvinnor och bröstcancer. När det forskas för lite så blir kunskapsunderlaget skalt, vilket snarast måste åtgärdas. Det vi utan tvivel vet är att statistiken visar att kvinnor inte slutar att få bröstcancer när de är över en viss ålder. Var femte kvinna som får bröstcancer är 75 år och äldre.

I Socialstyrelsens dödsorsaksregister framgår att fler än dubbelt så många kvinnor över 74 år dör i bröstcancer jämfört med kvinnor mellan 60 och 74 år. Det sammanfaller med screeningens övre åldersgräns. I det nationella vårdprogrammet för bröstcancer anges också att en viktig förklaring till den lägre överlevnaden för äldre är att de äldre kvinnornas tumörer diagnostiseras i senare stadier än hos yngre kvinnor. Tidig upptäckt av tumörer ökar chansen att överleva. PRO anser att den möjligheten självklart ska erbjudas kvinnor över 74 år genom mammografi.

I takt med att många lever allt längre finns det anledning att fundera över om kronologisk ålder är ett rimligt mått att ange som övre gräns för mammografi. PRO hade gärna sett ett utvecklat resonemang där andra mått analyserats, exempelvis förväntad livslängd. En annan effekt av längre medellivslängd är att konsekvenserna av sen upptäckt av bröstcancer blir allt större, både vad gäller patienternas prognos och de samhällsekonomiska konsekvenserna av sen upptäckt. Dessa konsekvenser behöver ingå i analysen för att kunna rekommendera screening för kvinnor över 74 års ålder.

PRO anser att frågan om en övre åldersgräns inte är tillräckligt väl utredd utan behöver utredas igen i syfte att slopa den övre åldersgränsen.

Åsa Lindestam

Ordförande

Pensionärernas riksorganisation